

JAZZ

MLADINSKO

Sezona 2024/25

Uprizoritev 2

Po navdihu knjige *The Wake of Crows: Living and Dying in Shared Worlds* (Po sledi vran: *Živeti in umirati v svetovih, ki si jih delimo*)
Thoma van Doorena

Igrajo:

Lina Akif
Primož Bezjak
Damjana Černe
Iztok Drabik Jug k. g.
Janja Majzelj
Maruša Oblak
Matej Recer
Blaž Šef
Vito Weis
Lara Wolf k. g.

Režija in scenografija: Žiga Divjak
Dramaturgija: Goran Injac, Grega Zorc
Asistentka dramaturgije (študijsko): Nastja Virk
Kostumografija: Tina Pavlovič
Glasba: Blaž Gracar
Oblikovanje zvoka: Marijan Sajovic
Oblikovanje luči: Borut Bučinel
Lektorica: Mateja Dermelj
Vodja predstave: Liam Hlede

Premiera: 16. 10. 2024, spodnja dvorana
Slovenskega mladinskega gledališča

Lučna mojster in mojstrica: Matjaž Brišar, Kristina Kokalj
Tonska mojstra: Sven Horvat, Marijan Sajovic
Video tehnik: Dušan Ojdanič
Garderoberki: Slavica Janošević, Andreja Kovač
Maskerka in frizerka: Nathalie Horvat
Rekviziter: Demijan Pintarič
Odrski mojster: Boris Prevec
Odrska ekipa: Vladimir Borštnik, Tadej Čaušević,
Nemanja Đurđević, Petar Petrov, Mitja Strašek
Mizar: Andraž Meznarič
Izdelava scenografije: delavnice Slovenskega
mladinskega gledališča
Ekonom: Ivan Šikora
Čistilki: Sedina Kalabić, Zdenka Žigman

Jata

Avtorski projekt

Lina Akif, Blaž Šef, Lara Wolf, Maruša Oblak, Primož Bezjak, Janja Majzelj, Matej Recer, Damjana Černe, Vito Weis, Iztok Drabik Jug

eta 1994 je z eno izmed ladij v rotterdamsko pristanišče prispel vranji par. Samec in samica. Šlo je za vrsto vrane, ki sicer ne biva v Evropi, sploh pa ne v zanjo precej hladnem podnebjju: *Corvus splendens* – *Indian house crow*, po nizozemsko *huiskraai*, po slovensko pa domača vrana.

Kar takoj je treba povedati, da je domača vrana nekako na slabem glasu. Znana je kot močno invazivna vrsta. Britanci so jo načrtno naseljevali po svojih kolonijah na Bližnjem vzhodu in v vzhodni Afriki, da bi odstranjevala ostanke hrane in škodljivce iz nasadov. Ni šlo po načrtu in ptica, ki sicer izvira iz južne Azije (Indije, Pakistana, Nepala), se je kmalu nenadzorovano razširila. Tako da je danes prisotna v vseh obalnih predelih vzhodne Afrike, Arabskega polotoka in celotne južne ter jugovzhodne Azije.

Ampak na Nizozemskem prihod naših dveh vran ni povzročil pretiranega vznemirjenja. Razen pri zagrizenih opazovalcih ptic, ki so se hoteli na lastne oči prepričati o navzočnosti tega tujerodnega para in morda narediti še kakšno fotografijo, preden pridejo zima in nizke temperature. Vsi so bili namreč prepričani, da vrani zime ne bosta preživel.

Ampak sta jo.

In tudi naslednjo ...

In naslednjo ...

In spomladi 1997: jajce in prvi mladič.

22. marca 2014

SABINE

Spoštovani!

Kolikor razumem, ste družbo Duke Fauna Management najeli, da bi v Hoek van Hollandu polovila in pokončala petindvajset domačih vran, znanih tudi kot indijske vrane. To se mi zdi strašno in nepotrebno!

Vem, da ste v zvezi s tem prejeli že veliko e-pošte, zato ne bom ponavljala, zakaj je to nepotrebno. Duke se je na veliko žalost številnih prebivalcev v Hoek van Hollandu že vrgel na delo. Številni domačini so se navezali na indijske domače vrane, ki smo jih ljubkovalno poimenovali hoeške domače vrane. Marsikdo dogajanje občuti kot pravo malo tragedijo. Ta bitja sodijo v Hoek van Holland in radi jih imamo.

O teh pticah sem se pogovarjala že s sto in sto ljudmi, in kadarkoli sem naletela na koga, ki je podpiral odlov, se je izkazalo, da njegovo mnenje temelji na nesporazumu, pogosto izhajajočem iz nevednosti. Ljudje so trdili, da jim te ptice povzročajo težave, po nadaljnji diskusiji in poizvedovanju pa se je izkazalo, da govorijo o kavkah ali celo srakah!

Vsak dan se vozim po našem naselju in še kar iščem svoje ljube domače vrane, pa jih je zdaj tu le še peščica. Duke dobro opravlja svoje delo ... Ali pa so zbežale iz Hoek van Hollanda. Več ptic sem že opazila v Maasdijku, sosednjem naselju, in v s'Gravenzandeju. Kar se prej dvajset let ni zgodilo – in natanko to, česar se bojite –, se je zdaj pripetilo zaradi človekovega vmešavanja!

O tej temi sem prebrala čisto vse članke, vključno z odločbo Državnega sveta, v kateri je zapisano, da je Duke pooblaščen, da OMEJ populacijo domačih vran v Hoek van Hollandu, ne pa da jih IZTREBI. No, videti je, da mu je to uspelo, tako da bi po mojem moral zdaj nehati.

Upam, da mu boste to sporočili, tako da bomo imeli pri nas spet mir, kajti to, kako strelja naokrog ob najbolj neprimernih urah, ko gredo otroci v šolo, in na krajih, kjer je veliko ljudi, je prav zares škandalozno!

Lep pozdrav

Sabine Rietkerk

Brez datuma

NVWA

Spoštovana Rietkerk!

22. marca 2014 je NVWA [nizozemska uprava za varnost hrane in živil, op. ur.] od vas prejela poizvedbo. Baza podatkov NVWA v zvezi z vašim vprašanjem vsebuje naslednji odgovor:

Domačo vrano nadziramo, ker velja za tujerodno vrsto. Domača vrana (*Corvus splendens*) na Nizozemskem ni domorodna in je v Hoek van Holland verjetno prišla z ladjo. Domačo vrano so na Nizozemskem prvič opazili leta 1994. Leta 1997 se je domača vrana v Hoek van Hollandu prvič uspešno parila, odtlej pa se je kolonija postopno širila.

Če domačih vran v Hoek van Hollandu ne bi nadzirali, bi se populacija razširila. To bi lahko pomenilo nevarnost za domorodne vrste ptičev, znanstvene raziskave pa kažejo, da preti tudi škoda na kmetijskih pridelkih, pri živini, v komercialnih ribogojnicah in v našem naravnem okolju.

Družba, ki nadzoruje domače vrane, ima dovoljenje za odlov in usmrnitev domačih vran v Hoek van Hollandu. Kjerkoli je mogoče, družba za lovljenje živali uporablja lovilne kletke in mreže. Če je tak lov neuspešen, lahko uporabi tudi drugačne metode. V odločbi je upoštevan tudi naključen prilov drugih živali.

Za več informacij o nadzoru domače vrane glejte odločbo Državnega sveta.

Več informacij o tujerodnih vrstah lahko najdete na spletišču NVWA:

<https://www.vwa.nl/onderwerpen/meest-bezocht-a-z/dossier/invasieve-exoten>

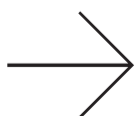
=====

Hvala, da ste si vzeli čas in NVWA opozorili na to temo.

Upamo, da vam je to e-sporočilo zagotovilo dovolj informacij.

S spoštovanjem

Carla Aponno,
vodja Središča za stike s strankami

Brez datuma

SABINE

Pozdravljeni!

Ne, na mojo prošnjo niti približno niste odgovorili, to e-sporočilo pa znam že na pamet, saj so ga prejeli tudi številni drugi. Upam, da si boste vzeli čas in natančno prebrali, kar sem napisala.

Ne govorim o naključnem priloivu in ne sprašujem po razlogu, saj ga že zelo dobro poznam. Prosim vas, da se Duke Fauna Managementu zahvalite za njegove storitve, saj je zdaj opravil, kar je navedeno v odločbi Državnega sveta: OMEJITI populacijo domačih vran, ne pa je IZTREBITI. Ker lahko domače vrane zdaj preštejemo na prste ene roke, menim, da je naloga opravljena.

Lep pozdrav

Sabine Rietkerk

Brez datuma

NVWA

Spoštovana ga. Rietkerk!

Ne razumemo vašega vprašanja. V našem e-sporočilu nismo uporabili izraza »iztrebiti«, tako da vztrajamo pri odgovoru, ki ste ga od nas že prejeli.

Nadejamo se, da ta informacija zadostuje.

S spoštovanjem

Carla Aponno,
vodja Središča za stike s strankami pri NVWA

31. marca 2014

SABINE

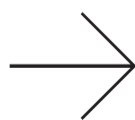
Pozdravljeni!

Pa saj natanko za to gre. Odločba Sveta navaja, da se skupino domačih vran v Hoek van Hollandu lahko omeji, Arie den Hertog iz Duke Fauna Managementa pa jih namerava iztrebiti. Tako pravi v različnih intervjujih, dostopnih na spletu, in tako mi je danes zjutraj tudi osebno povedal.

Trdi, da je dobil navodila, naj vrane iztrebi, čeprav je Svet odločil, da je treba njihovo število OMEJITI, kar je nekaj čisto drugega. Mislim, da sem jasno navedla svoje ugovore: s tem bo presegel pooblastila. Verjamem, da mora v primeru, ko izda pooblastilo, pooblastitelj poskrbeti, da to ne bo prekoračeno.

Lep pozdrav

Sabine Rietkerk

Brez datuma

NVWA

Spoštovana ga. Rietkerk!

NVWA ste vprašali, kako se odstrel domačih vran ujema z odločbo Državnega sveta, v kateri je uporabljen termin »omejiti«.

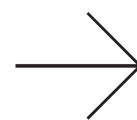
Odločba o izdaji pooblastila za nadzor nad domačo vrano temelji na 67. členu Zakona o flori in favni. Člen se nanaša na »omejitev populacije«, zaradi česar je ta termin uporabljen tudi v besedilu odločbe. Ker domača vrana ni zaščitena domorodna vrsta, zanjo zahteva o upoštevanju ugodnega ohranitvenega statusa ne velja, gl. 67. člen, 3. odstavek Zakona o flori in favni. To pomeni, da populacijo lahko zmanjšamo na 0 osebkov.

Izvirna odločba izkazuje, da je namen ujeti ali usmrtiti vse domače vrane, kar je bil tudi predmet razprave na seji Državnega sveta.

Zakon o flori in favni lahko v celoti preberete na www.overheid.nl, in sicer pod zavihkom Nacionalna zakonodaja in predpisi, če poiščete naslov Zakon o flori in favni.

S spoštovanjem

Carla Aponno,
vodja Središča za stike s strankami pri NVWA

16. aprila 2014

SABINE

Spoštovani!

Zahvaljujem se vam za odgovor; zares cenim vaš trud!

Toda izraz, ki so ga uporabili, je LAHKO omeji, ne MORA omejiti. Zakaj bi torej nadaljevali vse do ničle? Kdo je pravzaprav tako odločil? Je kdo od vas sploh kdaj obiskal Hoek van Holland? Razumem celotno zgodbo, razloge, zaradi katerih menite, da je vrane treba pobiti, vendar se ne strinjam. Razumem vašo obrazložitev, zakonodajo in strahove, ne morem pa razumeti, zakaj ne uvidite, da v praksi ni in ne bo tako.

Zato pa pravim: pridite in se prepričajte na lastne oči. Rada bi nekomu osebno pokazala, kako se te živali tu vedejo, kako so drugačne od tistih iz Azije; kako so manjše in kako se je njihov videz zato, ker sta se dve generaciji parili zgolj med seboj, spremenil ... Resnično se morate potruditi, da jih sploh opazite. Ne vedejo se nič drugače od kavk in ostalih vran. Kavke, vrane in domače vrane skupaj ohranjajo naravno ravnovesje, in v dvajsetih letih se ni nič spremenilo. Nobenega zagotovila ni, da bo v prihodnje kaj drugače, prav tako kot ni nikakršnega zagotovila, da bo njihovo število eksplodiralo.

Ali dvajset let ni dovolj trden dokaz? Ne more za te ptice obveljati nobena izjema, nikakršna »pomilostitev«? Populacija zaradi majhnega genskega bazena že tako ali tako upada; vsak strokovnjak bi to lahko razumel. Zakaj ne bi počakali, dokler ne bi populacija občutno narasla? Gnezdiijo samo enkrat letno, tako da zadeva ne more kar tako postati neobvladljiva.

Del populacije je že pobit in številne vrane so ostale brez partnerja. Več dni so srce parajoče objokovale smrt svojih partnerjev. Vrane so monogamne in ne bodo iskale novih partnerjev; primernih ni več. Zakaj ne bi preprosto rekli, da smo populacijo dovolj omejili, in zadeve znova preučili ob naslednji paritveni sezoni? Domače vrane sodijo v Hoek van Holland. Ljudje prihajajo sem posebej zato, da bi jih videli, kar je med drugim dobro za gospodarstvo.

Zlasti zdaj je tu vse polno opazovalcev ptic in drugih, ki jih te vrane zanimajo. Za »nas« to ni le nekaj črnih ptičev. Za nas so to »tista z belo progno na krilu«, »tista, ki ima samo eno nogico in jo vidiš vedno, ko greš na vlak«, »tiste tri, ki stalno tičijo skupaj«, »tisti dve, ki vsak večer ob pol sedmih prideta po košček sira«, »tista s preraščenim zgornjim kljunom, ki jo že šest let gledam na spletu«. Toliko ljudi je osebno prizadetih; domače vrane prispevajo k njihovemu – našemu – veselju.

Že leta jih krmim, ljudem in svojim otrokom pripovedujem čudovito zgodbo o dveh slepih potnikih na ladji, ki sta si zdaj ustvarila družino v

Hoek van Hollandu, kako izjemno je to! Poznajo me ... Tako kot se Arieja den Hertoga izogibajo, se meni vedno znova približajo. Srce me boli vsakič, ko k nam pride Duke Fauna Management ... Kako so te ptice takrat prestrašene in sumničave – in kavke ter vrane prav tako.

Te ptice so resnično bistre in občutijo pristen strah pred smrtjo. Po njihovem vedenju vemo, ali je Dukov kombi prišel v naselje. To nekaj pove o njihovi inteligenci in kako vse to doživljajo, mar ne? Zagotovo to ni nekaj, kar bi hoteli živalim povzročati nalašč? Kaj pa varnost mimoidočih? Arie den Hertog strelja sredi vrveče ulice. Ljudje, turisti z otroki, se sprehajajo naokrog! Pa se turistična sezona še niti začela ni! Kako si lahko to dovoli?

Menda je jasno, da sem resnično pretresena; ko to pišem, mi gre na jok. Ne verjamem, da si bo, kdor bo bral to sporočilo, mislil: »Joj, uboga gospa, bomo nehali.« Ampak ali bi lahko, prosim, premislili o mojem vabilu in prišli sami pogledat? Da bi videli na lastne oči? Nisem aktivistka za pravice živali, čeprav bi me zdaj lahko po pravici tako opisali. Zavzemam se za živali, ampak tega nisem delala še nikoli prej. Sem samo mati dveh otrok, poročena že štirinajst let, vzgojiteljica s polovičnim delovnim časom, rojena in odrasla v Hoek van Hollandu. Na te vrane me pač veže »nekaj posebnega«. Nič slabega ne počnejo, nikoli niso povzročale nikakršnih preglavic, tako je zapisano tudi v slehernem poročilu, in Arie den Hertog je med najinim pogovorom to potrdil. Pa vendar jih je treba pobiti, ker bo morda v prihodnosti prišlo do težav, čeprav se to vseh 20 (!!!) let ni zgodilo in ni nikakršnega razloga za to, da bi se, kar je jasno vsakomur pristojnemu.

Bi lahko kdo, prosim, znova resno pretehtal položaj, kakršen je zdaj? Vznemirjeni občani, jezni občani, frustriran lovec s svojimi izjavami za medije, ves denar, ki je v igri, negativno poročanje medijev, name se obračajo novinarji, in pogovarjam se z vsemi. Turistična sezona, nevarnost na ulicah, zdaj omejena populacija, in tole moje sporočilo ...

Lep pozdrav

Sabine Rietkerk

29. aprila 2014

SABINE

Še enkrat bi vas rada opozorila na prejšnji mail, saj še vedno čakam na odgovore.

Mimogrede, danes sem opazila Arieja den Hertoga v prijateljskem pogovoru z nekom, ki se je predstavil kot inšpektor iz SOVONA [organizacije za proučevanje prostoživečih ptic, op. ur.]. To se mi ne zdi nepristransko štetje.

Pozdrav

Sabine Rietkerk

Brez datuma

NVWA

Spoštovana ga. Rietkerk!

Že v dosednji korespondenci smo vam jasno sporočili, kakšno je stališče NVWA.

Zato se v nadaljnjo razpravo o tej zadevi ne bomo več spuščali.

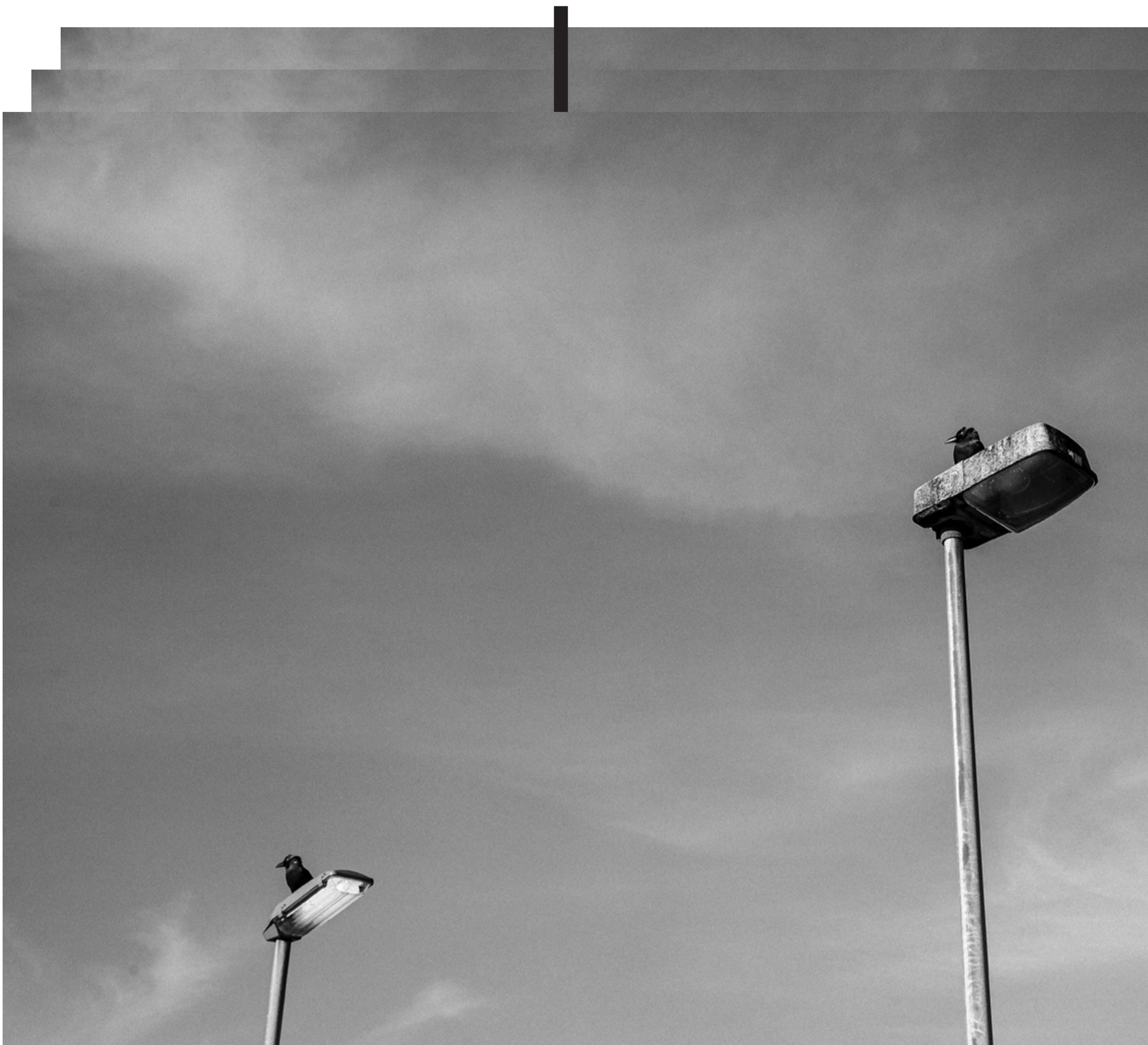
Nadejamo se, da smo vam posredovali dovolj informacij.

S spoštovanjem

Carla Aponno,
vodja Središča za stike s strankami

×

Arie den Hertog

Zavarovalnica Sava je generalni pokrovitelj
Slovenskega mladinskega gledališča.

NIKOLI SAMI

SAVA
ZAVAROVALNICA

Slovensko mladinsko gledališče

Vilharjeva 11, 1000 Ljubljana
+386 (0)1 3004 900
info@mladinsko-gl.si
www.mladinsko.com

Svet Slovenskega mladinskega gledališča:
Semira Osmanagić – predsednica, Zvone Čadež,
Alenka Pirjevec, Katarina Stegnar, Martina Vuk

Strokovni svet Slovenskega mladinskega gledališča:
Branko Jordan – predsednik, Tatjana Ažman,
Zdenka Badovinac, Primož Bezjak, Daša Doberšek

Vršilka dolžnosti direktorice: Inga Remeta
Umetniški vodja: Goran Injac
Režiserja: Matjaž Pograjc, Vito Taufer
Dramaturginja: Urška Brodar
Vodja trženja in odnosov z javnostmi: Helena Grahek
Lektorica: Mateja Dermelj
Strokovni sodelavki: Tina Malič, Katarina Saje
Tehnični vodja: Dušan Kohek
Vodja koordinacije programa: Vitomir Obal
Koordinator programa: Gašper Tesner
Tajnica gledališča: Lidija Čeferin
Računovodkinja: Nataša Jug
Knjigovodkinja: Tina Matajč
Prodaja vstopnic: Gabrijela Bernot, Sanja Spahić

Predstava je nastala s podporo
Ministrstva za kulturo RS.
Ustanoviteljica Slovenskega mladinskega
gledališča je Mestna občina Ljubljana.
Generalna pokroviteljica sezone
2024/2025 je Zavarovalnica Sava.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Mestna občina
Ljubljana

SAVA
ZAVAROVALNICA

Prodaja vstopnic

- v Prodajni galeriji
Trg francoske revolucije 5, 1000 Ljubljana
od ponedeljka do petka med 12.00 in 17.30
ob sobotah med 10.00 in 13.00
OI 425 33 12
- pri gledališki blagajni
Vilharjeva 11, 1000 Ljubljana
OI 3004 902
uro pred začetkom predstave
- na spletu
www.mladinsko.com

Gledališki list Slovenskega mladinskega gledališča

Sezona 2024/2025

Številka 2

Oktober 2024

Izide ob vsaki premieri

Izdalo Slovensko mladinsko gledališče

Za izdajatelja Inga Remeta

© Vse pravice pridržane

Uredništvo: Urška Brodar, Mateja Dermelj,

Helena Grahek, Goran Injac, Tina Malič,

Inga Remeta, Katarina Saje

To številko uredile_i: Urška Brodar,

Goran Injac, Grega Zorc

Lektorica: Mateja Dermelj

Redaktorica: Tina Malič

Prevod je skupno delo umetne in naravne inteligence

Oblikovanje: Mina Fina, Damjan Ilič,

Ivian K. Mujezinović – Grupa Ee

Izvedbeno oblikovanje: Lea Jelenko

Foto: Borut Bučinel (str. 2-3),

Peter de Krom (str. 4, 7, 8, 11, 12, 13, 16)

Tisk: Fotoprospekt, d. o. o.

Naklada: 500 izvodov

Brezplačna publikacija

ISSN: 2232-2019

